

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. Tên học phần: Ngoại khoa gia súc (Surgery)

- Mã số học phần : NN113
- Số tín chỉ học phần : 2 tín chỉ
- Số tiết học phần : 20 tiết lý thuyết, 20 tiết thực hành, 0 tiết thực tế, 0 tiết đồ án, 0 tiết niên luận, 0 tiết tiểu luận tốt nghiệp, 0 tiết luận văn tốt nghiệp, ... tiết... và ... tiết tự học.

2. Đơn vị phụ trách học phần:

- Bộ môn : Thú y.
- Khoa: Nông nghiệp &SHUĐ.

3. Điều kiện tiên quyết: cơ thể học, sinh lý học, dược lý học, chẩn đoán.

4. Mục tiêu của học phần: sinh viên phải biết mổ (phẫu thuật) trên gia súc

4.1. Kiến thức:

- 4.1.1. Nắm được phương pháp gây mê, gây tê và các loại thuốc mê, tê.
- 4.1.2. Biết đánh giá sự mất máu và phương pháp cầm máu
- 4.1.3. Phải biết may được vết thương trên gia súc.
- 4.1.4. Đặc biệt nắm được phương pháp vô trùng và thực hiện vô trùng lúc mổ để tránh nhiễm trùng các ca mổ

4.2. Kỹ năng:

- 4.2.1. Để đạt được thành công trong học phẫu thuật, sinh viên cần nắm vững lý thuyết và thực hành tích cực sao cho thực hiện được qui trình phẫu thuật, trước hết là chẩn đoán chính xác bệnh trước khi mổ, hiểu biết cơ bản về thuốc mê, cần ứng dụng gây mê cho đạt được yêu cầu, cầm máu cho được hiệu quả, may vết thương đạt yêu cầu, sau mổ vết thương không nhiễm trùng. Cuối cùng vết mổ lành theo đúng lịch trình và con vật hồi phục tốt.
- 4.2.2. Trong giao tiếp với người chủ gia súc, cần tạo niềm tin để người chủ cảm thấy nhẹ nhàng hơn khi mang gia súc đến trị bệnh, nhất là phẫu thuật, đặc biệt đối với những người quá thương thú cưng của mình trong lúc bệnh con vật có diễn biến phức tạp.

4.3. Thái độ:

- 4.3.1. Các sinh viên cần nắm vững lý thuyết và các môn cơ sở cần thiết để làm cơ sở lý luận trong các khâu của phẫu thuật.
- 4.3.2. Về thực hành phải rèn luyện thường xuyên sao cho quen tay với các kỹ năng phẫu thuật, bao gồm vô trùng, cầm máu, may vết thương, cần chú

trọng thật nghiêm túc với thuốc mê và gây mê thì mới đạt được thành công đầy đủ của môn ngoại khoa.

4.3.3. Đặc biệt phẫu thuật để trị bệnh là một phương pháp khó, tốn kém nhiều trong quá trình điều trị, nhất là mổ để trị bệnh còn đem lại một nguy cơ nguy hiểm không nhỏ cho con vật đang được mổ.

5. Mô tả tóm tắt nội dung học phần:

6. Cấu trúc nội dung học phần:

6.1. Lý thuyết

	Nội dung	Số tiết	Mục tiêu
CHƯƠNG 1	MỞ ĐẦU	2	
1.1. Đại cương: 1.2. Lịch sử và vị trí môn học: 1.3. Mục đích môn học. 1.4. Quan điểm ngoại khoa.	Một số từ ngữ: Ý nghĩa của ngoại khoa: Lịch sử. Vị trí môn học Trị bệnh. Kinh tế Nghiên cứu Mỹ thuật Thực hành là chính Ngoại khoa là phương pháp sau cùng		Hiểu được mục tiêu, nhiệm vụ, những đặc thù của phương pháp trị bệnh bằng mổ xẻ
CHƯƠNG 2	KHỬ TRÙNG VÀ CHUẨN BỊ DỤNG CỤ	4	
2.1 Mục đích ý nghĩa 2.2 Chuẩn bị dụng cụ và khử trùng 2.3 Phương pháp khử trùng dụng cụ 2.4 Phương pháp khử trùng tay Chuẩn Bị Mổ	Khử trùng bằng nhiệt Khử trùng bằng hoá chất Chuẩn bị trước khi rửa tay Rửa tay Khử trùng tay		Biết được các loại dụng cụ cần dùng, chuẩn bị, cách dùng, và các phương pháp khử trùng trong phẫu thuật

	Chuẩn bị gia súc Bố trí người Bố trí nơi mổ		
CHƯƠNG 3	SỰ CHẢY MÁU VÀ PHƯƠNG PHÁP CẦM MÁU	3	
3.1.Đại cương 3.2.Chảy máu mao mạch 3.3.Chảy máu động mạch 3.4.Chảy máu tĩnh mạch 3.5.Một số dạng chảy máu đặc biệt. 3.6. Thuốc cầm máu	Triệu chứng Phương pháp cầm máu Triệu chứng Phương pháp cầm máu Triệu chứng. Phương pháp cầm máu Tổn thương dưới da Tổn thương nội tạng Vitamin k Adrenalin		Nắm được cơ chế của sự chảy máu và các phương pháp cầm máu để kiểm soát sự chảy máu trong lúc mổ nhằm bảo đảm phẫu thuật thành công
CHƯƠNG 4	GÂY Mê	3	
4.1. Đại cương 4.1.1. Định Nghĩa 4.1.2. Thuốc Mê 4.1.3. Các Phương Pháp Gây Mê 4.1.4. Các Giai Đoạn Mê 4.1.5. Các Phản Xạ Lúc Mê 4.1.6. Các Tai Biến có Thể Xảy Ra lúc Mê Và	Thuốc mê bay hơi Thuốc mê không bay hơi Gây mê qua đường hô hấp Gây mê qua đường khác Giai đoạn 1: kích thích Giai đoạn 2: mê phẫu thuật (mê cạn, mê vừa, mê sâu) Giai đoạn 3: quá liều Phản xạ mắt: nháy mắt, ánh sáng, ho, nuốt , mửa Tai biến đường hô hấp: ngừng thở, thở yếu dẫn do quá liều, bế tắt đường		Hiểu được một cách cơ bản về thuốc mê và thực hiện gây mê trong phẫu thuật, đề phòng những tai biến

Phương Pháp cứu chữa	thở Tai biến đường tuần hoàn: tuần hoàn yếu dần do quá liều, xáo trộn nhịp tim, tim ngừng đập		
CHƯƠNG 5	GÂY TÊ	2	
5.1. Đại cương 5.2. Gây tê tại chỗ 5.3. Gây tê từng vùng	Làm tê bề mặt: da, màng nhón, Làm tê chỗ cắt: dọc theo đường cắt, quanh chỗ cắt, làm tê vách bụng để mổ, Làm tê vùng đầu, mặt, tê màng cứng		Hiểu được một cách cơ bản về thuốc tê và thực hiện gây tê tại chỗ và tê từng vùng trong phẫu thuật
CHƯƠNG 6	NHIỄM TRÙNG NGOẠI KHOA	3	
6.1. Đại cương. 6.2. Nhiễm trùng sinh mủ 6.3. Nhiễm trùng yếm khí. 6.4. Một số dạng nhiễm trùng khác	Nhiễm trùng sinh mủ ở vết thương áp xe: áp xe nóng, áp xe lạnh Nhiễm trùng hoại thư sinh hơi Nhiễm trùng gây thối loét Nhiễm trùng uốn ván		Chẩn đoán được nhiễm trùng thuộc nhóm gì và biết được phương pháp điều trị cho từng trường hợp
CHƯƠNG 7	HERNIA	2	
7.1. Hernia rốn 7.2. Hernia dịch hoàn	Nguyên Nhân Câu Tạo Chẩn Đoán Điều Trị Nguyên Nhân Câu Tạo Chẩn Đoán Điều Trị		nắm được cơ chế hình thành bệnh để có phương pháp điều trị hiệu quả
CHƯƠNG 8	LÒI HẬU MÔN	1	
8.1. Nguyên nhân 8.2. Triệu chứng 8.3. 8.4. Điều trị	Trực tràng không bị tổn thương Trực tràng tổn thương hoặc hoại tử Cầm cột Gây Mê xử Lý		chẩn đoán xác định mức độ hiện trạng tổn thương của trực tràng và có phương

6.2. Thực hành

	Nội dung	Số tiết	Mục tiêu
Bài 1.	PHƯƠNG PHÁP MAY VẾT THƯƠNG	3	
1.1.Mục đích yêu cầu 1.2.Kim may: 1.3. Chỉ may 1.4. Nguyên tắc may vết thương: 1.5. các đường may:	Phân biệt và nhận dạng, chức năng các loại kim chỉ. Các loại kim Tiêu chuẩn của kim tốt Các loại chỉ Tiêu chuẩn của chỉ tốt Đường may liên tục Đường may gián đoạn Ưu và nhược điểm của các đường may		Sinh viên nhận diện được các dụng cụ và đồ dùng để may, nắm được nguyên tắc may vết thương
Bài 2.	GÂY TÊ TRÊN MÀNG CỨNG	3	
2.1. Mục đích ý nghĩa 2.2. cơ sở khoa học 2.3. Gây tê trên bò 2.4. Gây tê trên chó. 2.5. Gây tê trên heo	Vị trí Thao tác Ứng dụng Vị trí Thao tác Ứng dụng Vị trí Thao tác Ứng dụng		
Bài 3	THIÊN HEO ĐỰC	3	
1. Mục đích ý nghĩa 2. Chăm cột 3. Thiên đống 4. Thiên mỡ	Làm quen phẫu thuật trên heo đực Loại bỏ dịch hoàn, thịt không hôi Mỡ Cách lấy dịch hoàn Loại bỏ dịch hoàn, thịt không hôi Mỡ Cách lấy dịch hoàn		tập cho sinh viên biết các thao tác cơ bản để thiên heo đực
Bài 4	THIÊN HEO CÁI	3	

4.1.Mục đích ý nghĩa 4.2.Cầm cột 4.3. Vị trí 4.4. Cách mổ May	Làm quen phẫu thuật trên heo cái, làm cho heo không lên giống Nằm nghiêng Vùng hông Thẳng đứng, từ trên xuống, dài 2-3 cm Cách lấy buồng trứng: dùng ngón trỏ móc buồng trứng đem ra, thắt ống dẫn trứng, cắt buồng trứng May 2-3 mỗi chi		tập cho sinh viên biết các thao tác cơ bản để thiến heo cái
bài 5	GÂY MÊ	4	
5.1. Mục đích ý nghĩa 5.2. chọn lựa và cấp thuốc 5.3. Theo dõi mê	Dùng thuốc làm gia súc ngủ, giảm đau nằm yên để có thể mổ mà gia súc không đau, phẫu thuật đạt thành công Tiền mê Thuốc mê Các giai đoạn mê, thử các phản xạ, trạng thái niêm mạc, hô hấp, tuần hoàn, trạng thái đau		Sinh viên thực hành chọn thuốc, tính liều lượng và cấp thuốc, sau đó theo dõi quá trình mê qua tình trạng hô hấp, tuần hoàn, niêm mạc
BÀI 6	THIẾN CHÓ CÁI	4	
6.1. Mục đích ý nghĩa 6.2.Gây mê 6.3. Cầm cột 6.4. Thao tác mổ 6.5.May	Triệt sản thuốc mê, mê phẫu thuật Bốn chân, nằm ngửa Vị trí mổ: từ rốn trở xuống, dài 5-8 cm Cạo lông, sát trùng mổ da, dưới da, cơ, phúc mạc Bộc lộ sừng tử cung và buồng trứng, thắt dây treo buồng trứng, sừng tử cung, cầm máu, cắt sừng tử cung , buồng trứng Phúc mạc và cơ Cân mạc Da		Đây là bài phẫu thuật cơ bản cho sinh viên thú y để thực hành một ca phẫu thuật

7. Phương pháp giảng dạy:

- Có bài giảng in sẵn, sinh viên nghe giảng, ghi chú, thường xuyên kiểm tra các kiến thức cơ sở có liên quan đến bài học của sinh viên. Chia mỗi tổ 6 sinh viên tham khảo tài liệu để trình bày một tình huống phẫu thuật trên gia súc. Kiểm tra giữa học kỳ sau khi học được ½ chương trình.

8. Nhiệm vụ của sinh viên:

- Sinh viên phải thực hiện các nhiệm vụ như sau:
- Tham dự tối thiểu 80% số tiết học lý thuyết.

- Tham gia đầy đủ 100% giờ thực hành/thực tập và có báo cáo kết quả.
- Thực hiện đầy đủ các bài tập nhóm/ bài tập và được đánh giá kết quả thực hiện.
- Tham dự kiểm tra giữa học kỳ.
- Tham dự thi kết thúc học phần.
- Chủ động tổ chức thực hiện giờ tự học.

9. Đánh giá kết quả học tập của sinh viên:

9.1. Cách đánh giá

Sinh viên được đánh giá tích lũy học phần như sau:

TT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	Mục tiêu
3	Điểm bài tập nhóm	- Báo cáo/thuyết minh/... - Được nhóm xác nhận có tham gia	10%	Đánh giá khả năng tự học
4	Điểm thực hành/ thí nghiệm/ thực tập	- Báo cáo phương pháp và số liệu ghi nhận trong bài thực tập - Tham gia 100% số giờ	10%	Theo dõi sự tập trung của buổi thực hành
5	Điểm kiểm tra giữa kỳ	- Thi viết (30 phút)	30%	Đánh giá và theo giữa học kỳ
...	Điểm thi kết thúc học phần	- Thi trắc nghiệm - Tham dự đủ 80% tiết lý thuyết và 100% giờ thực hành - Bắt buộc dự thi	50%	

9.2. Cách tính điểm

- Điểm đánh giá thành phần và điểm thi kết thúc học phần được chấm theo thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến một chữ số thập phân.
- Điểm học phần là tổng điểm của tất cả các điểm đánh giá thành phần của học phần nhân với trọng số tương ứng. Điểm học phần theo thang điểm 10 làm tròn đến một chữ số thập phân, sau đó được quy đổi sang điểm chữ và điểm số theo thang điểm 4 theo quy định về công tác học vụ của Trường.

10. Tài liệu học tập:

Thông tin về tài liệu

1. De Lahunta A. and Evans H.E., 1980. Miller's Guide to the Dissection of the Dog. W. B. Saunders Comp., Philadelphia
2. Lê Văn Thọ, 2006, Ngoại khoa thú y (Chó – Mèo), NXB Nông Nghiệp TP. Hồ Chí Minh.
3. Knencht C.D., 1987. Fundamental Techniques in veterinary surgery. WB.Saunders Philadelphia.
4. Annis J.R., Allen A.R. 1967. An atlas of Canine Surgery. Lea &Febiger Philadelphia.
5. Soma L.R., 1971.Textbook of veterinary anesthesia. The william & wilkins Company Baltimore.

11. Hướng dẫn sinh viên tự học:

Tuần	Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Thực hành (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
1	Chương 1:..... 1.1.	3	0	-Nghiên cứu trước: tài liệu (1), (3)
2	Chương 2:..... 2.1. 2.2.	3	5	-Nghiên cứu trước: Tài liệu (2), (3)
3	Chương 3:..... 3.1. 3.2.	3	5	-Nghiên cứu trước: tài liệu (2), (3), (4)
4	Chương 4...	-Nghiên cứu trước: tài liệu (5)
5	Chương 5	-Nghiên cứu trước: tài liệu (5)
6	Chương 6	-Nghiên cứu trước: tài liệu (2), (3)
7	Chương 7	-Nghiên cứu trước: tài liệu (2), (3), (4)
5	Chương 8	-Nghiên cứu trước: tài liệu (4)

Cần Thơ, ngày ... tháng ... năm 20...

**TL. HIỆU TRƯỞNG
TRƯỞNG KHOA****TRƯỞNG BỘ MÔN**